

Täysistunto

Torstai 8.12.2016 klo 15.59—0.33

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten kompensoimisesta

Hallituksen esitys HE 147/2016 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 29/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 29/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

18.23 **Kaj Turunen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten kompensoimisesta. Hallituksen esityksessä tavoitteena on kompensoida sähköintensiiviselle teollisuudelle päästökaupasta aiheutuvia epäsuoria kustannuksia. Laissa määritellyt toimialat voisivat saada valtiolta tukea päästöoikeuden hinnasta johtuvan korkeamman sähkönhinnan kompensoimiseksi. Hallituksen esityksessä säädettäisiin tuen hakemisesta, tuen myöntämisen perusteista, tuen määrän laskemisesta sekä viranomaistehtävistä, todentamisesta ja valvonnasta. Maksettavan tuen suuruus riippuisi muun muassa päästöoikeuden hinnasta sekä tuen saajan sähkönkulutuksesta tai tuotannon määrästä. Tämä lakiehdotus liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi budjettilakina. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Lain voimaantulo edellyttää, että Euroopan unionin komissio on hyväksynyt lakiehdotukseen sisältyvän valtiontuen. Tavoitteena on, että laki tulisi voimaan vuoden 2017 alusta.

Talousvaliokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomana. Valiokunnan mietintöön sisältyy pykälävastalause sekä hylkäysehdotus ja lausumaehdotuksen sisältävä vastalause.

Talousvaliokunta toteaa, että lakiesityksen tavoitteena on kompensoida sähköintensiiviselle teollisuudelle päästökaupasta aiheutuvia epäsuoria kustannuksia. Esitetyssä laissa säädettäisiin tuen hakemisesta, tuen myöntämisen perusteista, tuen määrän laskemisesta sekä viranomaistehtävistä, todentamisesta ja valvonnasta. Sääntely pohjautuu Euroopan komission antamiin valtiontuen suuntaviivoihin tietyistä päästökauppajärjestelmään liittyvistä valtiontukitoimenpiteistä vuoden 2012 jälkeen.

Hallitusohjelman mukaan tuki rahoitetaan päästöoikeuksien huutokauppatuloilla valtion talousarviosta. Hallituksen esityksen mukaan päästöoikeuksien huutokauppatuloja ei kuitenkaan erityisesti osoitettaisi tähän tarkoitukseen tai rahastoitaisi valtion talousarvios-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

sa. Valiokunnan mukaan päästöoikeusdirektiivin sisältämä lista huutokauppatulojen käyttökohteista on suosituksen luontoinen. Talousvaliokunta toteaa vielä, että päästökaupan kustannusten kompensoinnin tuki-instrumentti on katsottu tarpeelliseksi hiilivuodoksi kutsutun ilmiön hillitsemiseksi: tuotannon, markkinaosuuksien tai investointien arvioidaan siirtyvän maihin, joissa ilmastopolitiikan kustannukset teollisuudelle ovat päästökaupparjestelmään sitoutuneita maita alhaisempia. (Touko Aalto: Usko hyvä, tieto parempi!) Kun Pariisin ilmastopöytäkirja tulee sovellettavaksi vuonna 2020, kilpailuasetelman odotetaan tasoittuvan.

Hallituksen esityksessä laissa määritellyt toimialat voisivat saada tukea päästöoikeuden hinnasta johtuvan korkeamman sähkönhinnan kompensoimiseksi. Tuen suuruus riippuu muun muassa päästöoikeuden hinnasta sekä tuen saajan sähkönkulutuksesta tai tuotannon määrästä. Talousvaliokunta pitää rajoitusta tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon päästökaupparjestelmän perimmäinen tavoite eli hiilidioksidipäästöjen kustannustehokas vähentäminen. Hallituksen esittämällä alenevalla tuki-intensiteetillä saavutetaan sekä pitkän aikavälin kannustimet ottaa ulkoisvaikutukset täysimääräisesti huomioon että lyhyen aikavälin kannustimet siirtyä vähähiilisiin teknologioihin.

Kustannukset valtiontaloudelle muodostuvat tuensaajille maksettavan tuen lisäksi tukijärjestelmää hallinnoivan viranomaisen määräraha- ja henkilöresurssitarpeista. Talousvaliokunta muistuttaa, että vaikeudet arvioida tarkasti tuen perusteena olevaa sähkönkulutusta tai perustuotosta tai päästöoikeuden hintakehitystä aiheuttavat epävarmuutta tuen kokonaismäärää koskeviin arvioihin.

Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että yritystukijärjestelmää uudistettaessa kriteereitä kehitetään tavalla, joka tukee innovatiivisuutta, energiatehokkuutta ja energian säästämistä nykyistä paremmin. Valiokunta myös edellyttää, että kustannuskompensaation ohjaava vaikutusta seurataan ja tutkitaan ja tuen muotoja ja perusteita tarvittaessa arvioidaan uudelleen.

Talousvaliokunta esittää, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen 147 sisältyvän lakiehdotuksen.

18.29 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Päästökaupan epäsuorien kulujen kompensoimisesta on käyty paljon keskustelua niin julkisuudessa kuin täällä eduskunnassakin. Viime metreille asti odotettiin, ovatko hallituspuolueet valmiita muuttamaan alkuperäistä esitystään, mutta valitettavasti näin ei tapahtunut vaan hallituksen esitys tuli valiokunnasta muuttumattomana.

Olisin mielelläni kannattanut esitystä, jos kompensatio olisi sidottu energiatehokkuutta ja ympäristöystävällisyyttä edistäviin investointeihin. Tällaisenaan päästökauppakompensatio on vain uusi, menneeseen tuotantoon perustuva tehoton yritystuki, joka ei kannusta teollisuutta uusiutumaan ja kasvamaan. Erityisen erikoinen tämä tuki on tilanteessa, jossa leikataan säästösyistä työllisyyden ja kasvun kannalta kaikkein tehokkaimpia tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotukia. On myös muistettava, että paljon energiaa käyttävää teollisuutta tuetaan jo nyt vuosittain sadoilla miljoonilla euroilla sähköveron alennuksen muodossa.

Hallitus perustelee päästökauppakompensaation tarvetta hiilivuodon estämisellä. Kuitenkaan tutkimukset eivät tunnista tällä hetkellä merkkejä hiilivuodosta. Tämä tuki kohdistuisi pääasiassa metsäteollisuudelle, arviolta jopa 69 prosenttia tuen määrästä. Kysymys kuuluu: onko metsäteollisuudessa siis erityinen riski hiilivuodolle? Näin ei voida katsoa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

olevan. Voimakkaat investoinnit osoittavat, että metsäteollisuus näkee tulevaisuuden toimintaedellytykset Suomessa hyviksi ilman uusia tukiaisiakin. Ylipäättään hiilivuodon riskiä on vaikea nähdä, koska päästöoikeuksien hinnat ja sähkön hinta ovat nyt ja todennäköisesti myös lähivuosina matalalla tasolla. Kompensoitavaa ei siis juuri ole, kun sähkön hinta ei ole nousussa ja päästöoikeuksien hinta matala. Hallitus siis tuhlaa veroeuroja sellaisen uhan torjuntaan, jota ei ole näköpiirissä.

Terästeollisuudessa tuotannon siirtymistä on tapahtunut, ja sen uhka on edelleen todellinen, mutta se ei niinkään liity päästökauppaan vaan Kiinan harjoittamaan teräsdumppaukseen, markkinan muutokseen ja tuotantopanosten hintoihin. Komissio onkin onneksi ryhtymässä puuttumaan asiaan esimerkiksi tariffeilla. Päästökauppakompensaatio ei siis ole oikea työkalu myöskään terästeollisuuden kannalta.

Arvoisa puhemies! Pariisin ilmastopöytäkirjan myötä pelikenttä tasoittuu, kun kaikki maailman maat osallistuvat ilmastopäästöjen vähentämiseen ja mahdollisesti käyttöön tulee maailmanlaajuinen päästökauppajärjestelmä. Tänään kuulumme positiivisia uutisia Indonesiasta, missä on päätetty, ettei turvesoita enää oteta sellun ja palmuöljyn tuotantoon.

Suomen ja EU:n tulee seurata tarkasti erityisesti Yhdysvaltojen ilmastopolitiikkaa. Jos tuleva presidentti Donald Trump toteuttaa uhkauksensa irrottaa Yhdysvallat Pariisin sopimuksesta, tulee EU:n harkita hiilitullien asettamista ilmastopöytäkirjan ulkopuolisille maille. Hiilitullit olisivat päästökauppakompensaatiota tehokkaampi ja halvempi tapa estää hiilivuotoa, ja hiilitulleilla voitaisiin hinnoitella myös ulkomailla tuotetut hiilidioksidipäästöt, painostaa muita maailman maita tekemään päästövähennyksiä ja tasoittaa eurooppalaisten yritysten kilpailuolosuhteita.

Arvoisa puhemies! Esitetty kompensaatio vie pohjaa päästökauppajärjestelmästä, jonka tavoite on, että hiilidioksidipäästöjä vähennetään kustannustehokkaasti, kun niille määritellään riittävä hinta. Se ei myöskään kannusta yrityksiä tekemään päästöjä vähentäviä ja taloutta uudistavia investointeja. Tuen tarvetta on myös vaikea perustella tilanteessa, jossa päästöoikeuden hinta on alle 4 euroa hiilitonnilta, kun hinnan pitäisi olla yli 30 euroa, jotta päästökauppa toimisi niin kuin on tarkoitettu. Mikäli EU:n päästökauppa alkaa toimia tehokkaammin ja muut maat eivät hinnoittelisi edelleenkään omia päästöjään, kasvattaisi se hiilivuodon riskiä huomattavasti. Sellaisessa tilanteessa päästökaupan aiheuttaman sähkön hinnannousun kompensointi runsaasti energiaa kuluttavalle teollisuudelle olisi perusteltua. Nyt emme kuitenkaan ole siinä tilanteessa.

Tukea ei myöskään pidä sitoa menneeseen toimintaan, vaan tuki tulee kohdentaa alan uudistamiseen ja päästöjen vähentämiseen. Tukea tulee myöntää sellaisiin investointeihin, jotka parantavat yritysten energiatehokkuutta tai jotka voivat synnyttää uusia ympäristöystävällisiä vientituotteita. Tällainen tuki tukisi myös Suomen teollisuuden uudistumista ja kiinnipääsyä kasvaville globaaleille cleantech-markkinoille.

Arvoisa puhemies! Nyt esitetyssä muodossa päästökauppakompensaatio on vain yksi tuki lisää teollisuudelle, eikä se kannusta teollisuutta työllistämään, investoimaan tai uudistumaan. Sitä ei voi perustella tässä tilanteessa, kun kaikista muusta leikataan ja kaikista tehokkaimpia yritystukia leikataan kovalla kädellä. On kuitenkin huomioitava se mahdollisuus, että päästöoikeuden hinnannousun myötä hiilivuodon riski kasvaa. Siksi olen tehnyt kaksi muutosehdotusta lain pykälisiin. Toivon, että tutustutte niihin ja että eduskunta hyväksyisi ne tulevassa käsittelyssä. Ehdotan pykälissä, että päästökauppakompensaatiota aletaan maksamaan tilanteessa, jossa päästöoikeuden hinta ylittää 30 euroa, ja että se sidotaan energiatehokkuutta ja ympäristöystävällisyyttä edistäviin investointeihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

18.34 **Kaj Turunen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Sarkkinen esittämä 30 euroa käytännössä tarkoittaisi sitä, että mitään päästökaupan kompensatiota ei maksettaisi lähitulevaisuudessa. Toisaalta pitää ymmärtää se, mistä tässä päästökaupan kompensaatiossa on kysymys. Kysymys on nimenomaan siitä, että meidän kilpailijamaista osa maksaa sataprosenttisesti sitä kompensatiota, jonka EU sallii. Suomi maksaa ainoastaan 50 prosenttia siitä. Jos me kotimaassa edellytämme sitten tiettyjä investointeja tälle, niin se ei auta meidän kilpailukykyä, ja siksi tähän ei ole voitu laittaa niitä energiatehokkuusrajoitteita, mitä on toivottu. Tärkeätä on, että me huolehdimme suomalaisen teollisuuden kilpailukykyä, uhkana oli kahden kolmen paperikoneen alasajo.

18.35 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On kuitenkin otettava huomioon se, että sähkön hinta on Euroopassa tai EU:ssa toiseksi alhaisin. Omassa lausunnossaan Valtion taloudellinen tutkimuskeskus on kritisoinut tätä hallituksen esittämää tukea monesta näkökulmasta, mutta yksi niistä on se, että se ei käytännössä kannusta yhtään mihinkään. Vaikka yritys vähentäisi tuotantoaan Suomessa ja työvoimaansa Suomessa 49 prosenttia, niin se saisi aivan saman tuen.

18.36 **Antero Vartia vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Sarkkinen tässä totesi hyvin, jos tämä tuki olisi muotoiltu toisin, sitä olisi voitu kannattaa myös jopa vihreiden toimesta mahdollisesti. Ongelma on se valuvika siinä, että tässä muodossa, kun energiaintensiivinen teollisuus saa tuen, sillä ei ole mitään ohjaavaa vaikutusta. Tässä muodossa maksettuna tuki ei laske teollisuuden sähkön hintaa, jolloinka se ei myöskään paranna kannattavuutta, kun tuotteita valmistetaan, jolloinka se ei voi myöskään vaikuttaa siihen, että kilpailukyky paranisi. Toisin sanoen tässä annetaan teollisuudelle rahaa ilman ohjaavaa vaikutusta, ja käytännössä se tarkoittaa sitä, että nämä summat menevät osingonmaksuun.

18.37 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa sähkön hinta on tällä hetkellä matala eikä merkittäviä nousupaineita ole näköpiirissä, joten suurta kompensoitavaa ei kyllä ole nyt eikä tulevana vuosina. Suomen teollisuuden tuleva kilpailukyky on todella paljon riippuvainen siitä, minkälaiset tuotantoprosessit meillä on ja minkälaisia tuotteita meillä on. Siinä erittäin tärkeätä on panostaa tutkimukseen, tuotekehitykseen, uusiin innovaatioihin ja uusiin tuotantoprosesseihin, ja sitä pitäisi nimenomaan tukea. Sitä pitäisi tukea sillä tavalla, että jos tämmöinen tuki halutaan antaa, se sidottaisiin näihin energiatehokkuutta ja uusia ympäristöystävällisiä tuotteita kehittäviin investointeihin ja innovaatioihin. Sitä pitäisi tukea sillä tavalla, että yritystuissa painotettaisiin tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatiotukia eikä niinkään tällaisia tukimuotoja, joita ei ole sidottu mihinkään tuleviin investointeihin vaan joita annetaan menneen toiminnan perusteella, ja edes työllistäminen (Puhemies koputtaa) ei ole mikään kriteeri tässä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä vastauspuheenvuorot edustajille Hoskonen ja Turunen, ja sen jälkeen siirrytään puhujalistaan.

18.38 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ihmettelen tätä energiakeskustelua yleensäkin senkin takia, kun Suomi on energiaintensiivinen maa, sen me tiedämme kaikki. Esimerkiksi viime tammikuussa, taisi olla 7. päivä tammi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

kuuta, Suomi tarvitsi 4 terawattituntia lisää sähköä selvittääkseen, ettei tarvitse maassa lähteä ajamaan joitakin alueita alas, pois valtakunnan verkosta.

Vieläkö te, veljet ja sisaret, haluatte tätä tilannetta lisää, että meillä puuttuu valtavasti sähköntuotantoa tästä maasta tällä hetkellä? (Hanna Sarkkinen: Miten se liittyy tähän?) Ja juttu on niin, että jos me haluamme tässä maassa pitää elintasoja yllä, meillä on pidettävä huoli siitä, että tässä maassa tuotetaan energiaa. (Hanna Sarkkinen: Ei se liity tähän!) Nämä tuet, mistä tässä nyt puhutaan, ovat pikkuripauksia siihen ongelmaan, mikä meillä nyt on se jättiongelma. Kyllä minä sanon, että me voimme puhua täällä hiuksista ja hiuksenjuurista, (Hanna Sarkkinen: Puhutaanko lakiesityksestä?) mutta kun emme huomaa koko asiaa, niin täksi se sitten menee. — Ymmärrän tämän ongelman, mistä nyt puhutaan. Ei, edustaja Sarkkinen, en ole ulkona kartalta, mutta katsokaapas vähän kokonaisuutta välillä, tekisi hyvää sekin muuten.

18.39 Kaj Turunen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä en toivo tämmöisiä tukimuotoja, mutta tätä me emme voi ajatella kansallisena ratkaisuna, vaan tämä on kansainvälinen ratkaisu. Jos meidän kilpailijamaat käyttävät tätä tukea, osa jopa 100-prosenttisesti, mitä EU sallii, josta Suomi käyttää vain 50 prosenttia, joka minun mielestäni on kohtuullinen, niin tämä ei ole kansallinen ratkaisu vaan tämä on tapa huolehtia suomalaisen teollisuuden kilpailukyvyistä niin, että me saamme niitä tuotteitamme markkinoille hyödyntämällä samaa tukijärjestelmää, mitä muut tekevät. Tämä on se olennainen asia. Siksi me emme voi edellyttää tämän kompensaation käyttämistä johonkin muuhun tarkoitukseen kuin tuotteitten hintoihin, joka auttaa sitä kilpailukykyä. (Antero Vartia: Ei vaikuta!) — Toisin kuin Vartia sanoo, tämä ei valu mihinkään osakkeenomistajille, tämä varmistaa vain suomalaisen, käytännössä hyvin pitkälle suomalaisen, (Puhemies koputtaa) paperin viennin kansainvälisille markkinoille.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Äsken sovitusti siirrytään puhujalistan hetkeksi. Edustaja Aalto, teillä on puheenvuoro.

18.40 Touko Aalto vihr: Arvoisa puhemies! Tämä raskaan teollisuuden oma metsälahjavähennys eli suora lahja tehottoman ja paljon päästöjä aiheuttavan toiminnan jatkamiseen on sekä hallitusohjelman että markkinatalouden vastainen. (Kaj Turunen: Jaha!) Jos täällä olisi joitakin demarieduskuntaryhmän jäseniä, niin tätä voisi pitää ikään kuin demarien "kolme iloista rosvoa" -retoriikan hengessä vaikka raskaan sarjan rosvona, aivan samalla tapaa kuin metsälahjavähennyistä. Sen sijaan, että verotuksessa kuljettaisiin kohti laajoja mutta verrattain matalia veropohjia, tehdään jatkuvasti uusia yritystukia ja uusia verotukia eli vähennyksiä ja kompensaatioita vähennysten ja kompensaatioiden perään. Toivon, että erilaisista yrittäjävähennyksistä kriittisesti puhunut oppositio olisi hereillä myös tämän kompensaation osalta, ja etenkin kokoomus voisi vihdoinkin palata edes jonkinlaisen markkinatalouden tielle. Valtion taloudellisen tutkimuslaitoksen mukaan hiilivuodosta ei tähän mennessä ole löydetty näyttöä ja hiilivuotoriski on uskomus, ei havaintoihin perustuva tosiasia. Puheet hiilivuotoriskistä perustuvat siihen, että kukaan muu kuin EU ei ikään kuin vähentäisi päästöjään. Maailmasta löytyy vähintään 19 toimivaa tai suunnitteilla olevaa erilaista päästökauppajärjestelmää, ja käytännössä kaikki maat ovat sitoutuneet Pariisin sopimukseen — ja jos Yhdysvallat toimii toisin, niin aivan kuten edustaja Sarkkinen toi esiin,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

me voimme ottaa käyttöön hiilitullit siinä vaiheessa, ja se on huomattavasti fiksumpaa ja tehokkaampaa toimintaa.

Arvoisa puhemies! Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen selvityksen mukaan kompensatioon oikeutettujen toimialojen osuus on Suomessa selvästi korkeampi kuin muissa EU-jäsenvaltioissa. VATT eli Valtion taloudellinen tutkimuslaitos toteaaakin, että näiden toimialojen tukien lisääminen entisestään ei edistä kansantalouden kasvuedellytyksiä eikä yritystoiminnan tehokkuutta. Kun rahaa on vähän, pitäisi olla erityisen tarkkana siinä, miten noita vähisiä rahoja käytetään. Eurojen sitominen verrattain heikkojen kasvunäkymien toimialoihin valtiontuen keinoin tosiasiaassa alentaa kansantalouden kasvuedellytyksiä. Uudet tuet ovat kyseenalaisia myös siksi, että raskas teollisuus hyötyy jo nyt energiaveroleikkurista ja alemmasta sähköverokannasta. Tästä numeroiden kautta osoituksia, että ensi vuoden budjetissa teollisuuden alemman sähköveron mukainen tuki on arvioitu noin 400 miljoonaksi euroksi ja energiantensiivisen teollisuuden veroleikkurin mukainen tuki on noin 220 miljoonaa euroa. Tähän päälle siis ollaan antamassa vielä 43 miljoonaa euroa lisää eniten saastuttavan teollisuuden tukemiseen. Miksi hallitus siis pyrkii tietoisesti alentamaan kansantalouden kasvuedellytyksiä ja ohjaa euroja työn ja yrittämisen tukemisesta haittojen tukemiseen, etenkin tilanteessa, jossa Suomen sähkön hinta on EU:n toiseksi alhaisin, kuten edustaja Hassi tosiaan aikaisemmin jo viittasi? Paljon järkevämpää olisi investoida korkeamman jalostusarvon tuotantoon ja tutkimukseen, älykkyyteen ja kiertotalouteen, kuten muun muassa Sitran Mari Pantsar on osuvasti sanonut.

Mitä tulee muun muassa edustaja Turusen puheenvuoroihin työllisyydestä ja kilpailukyvyistä, eurojen käyttäminen tehottomasti tarjoaa parhaimmillaan vain hetken helpotuksen ja on kokonaisuudessaan jopa karhunpalvelus suomalaiselle työllisyydelle ja talouskasvulle. Työllisyyden ja kilpailukyvyn edistämiseksi olisi järkevää kannustaa niitä teollisuudenaloja, joilla on kansainvälisillä markkinoilla parhaat kasvun mahdollisuudet, kuten ympäristö- ja ilmastoteknologia. Jos näin joulun alla lahjoja annetaan, suomalaisen työllisyyden, teollisuuden ja talouden kasvun etu on se, että lahjarahat käytetään kotimaisen, vientikelpoisen osaamisen, uusien työpaikkojen synnyttämiseen ja teknologisen osaamisen ja innovaatioiden kehittämiseen eikä näiden tavoitteiden jarruttamiseen.

Lopuksi tahdon tuoda esiin sen, että kun nyt puhutaan kunnianhimoisesta ilmasto- ja energiapolitiikasta, niin kuinka hyvin siihen tarinaan sopivat kansainvälisen ilmastorahoituksen leikkaukset ja eniten saastuttavan teollisuuden lisätukeminen. Ja edustaja Heinosen ta voin kysyä: miten hyvin tämä ehdotus tukee tervettä markkinataloutta? — Kiitoksia.

18.45 **Katri Kulmuni kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä minä hie-man surullisesti kuuntelin sitä, miten tässä edellisessä puheenvuorossa suhtauduttiin kotimaiseen teollisuuteen. Täytyy ymmärtää, että suomalainen teollisuus on yksi maailman kärkeiluokkaa olevista ja erittäin pitkälle kehittänyt uusia tekniikoita, ympäristöllisyyttä ja kestävyyttä. Jos mietitään vaikkapa terästuotantoa Suomessa, niin itse asiassa Outokumpu ei ole kyllä maksanut viiteen vuoteen osinkoja, terästeollisuuden osalta se ei ainakaan osinkoihin silloin voi mennä, kuten täällä keskustelussa on tuotu esille. Oikeastaan se, että kaikki se romumetalli, mitä me Euroopasta suinkin vain saamme, tuodaan uudestaan jatkojalostettavaksi pohjoisille tehtaillemme, ei minun mielestäni ole mikään aivan pieni ympäristöseikka ja se, että se teräs pystytään uudestaan jatkojalostamaan jälleenmyyntiin. Korostaisin tässä, että tämä VATTinkin kritiikki kesältä kohdistui ennen kaikkea vihreiden ja vasemmiston luomaan energiaveroleikkuriin, joka kyllä (Puhemies koputtaa) toi valtavan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

(Puhemies: Ja nyt on minuutti käytetty reilunpuoleisesti!) määrän uusia yrityksiä palautuksen piiriin.

18.47 **Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on ongelmallista, että tämän maan hyvin ansioituneet tutkijat ovat todenneet tämän päästökaupan kompensaaation olevan tehoton. Eli suomeksi sanottuna ylimääräinen raha, joka on myönnetty teollisuudelle, ei luo lisäarvoa eikä paranna työllisyyttä, eli se raha menee suomeksi sanottuna hukkaan. Kysymys kuuluu: eikö tälle rahalle olisi parempaa käyttöä? Kyllä olisi meidän mielestämme. Niitä vähäisiä rahoja, mitä meillä on, voitaisiin käyttää esimerkiksi koulutussäästöjen paikkaamiseen ja hyvin moneen muuhun kohteeseen.

18.47 **Antero Vartia vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Noin 70 prosenttia tästä päästökaupakompensaatiosta menee metsäteollisuudelle. Metsäteollisuus ei ole tähän päivään mennessä maksanut päästöistään vaan on saanut kaikki päästöoikeutensa ilmaiseksi. Tämän lisäksi me olemme vielä kompensoimassa tätä samaan aikaan, kun sähkön hinta on ennätysalhainen ja myös päästöoikeuksien hinta on olematon. Jos tämä raha annetaan teollisuudelle, niin sillä tulisi olla jokin ohjaava vaikutus, niin että aidosti kehitetään teknologioita, joilla saadaan päästöjä alas, tai kehitetään teknologioita, joita voidaan hyödyntää maailmanmarkkinoilla. Koko maailma tulee tähtäämään päästöjen vähennykseen, ja täällä Suomessa tällä päästökaupakompensaatiolla taas mahdollistetaan se, että ei kehitetä niitä uusia ratkaisuja. (Puhemies koputtaa) Tämä on tehotonta varojen käyttöä, valitettavasti.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuoro vielä edustaja Sarkkiselle ja sen jälkeen edustaja Aallolle, ja sitten siirrytään puhujalistaan.

18.48 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kulmuni puhui tässä suomalaisesta terästeollisuudesta, ja on totta, että suomalainen terästeollisuus on kyllä tehnyt hyvää työtä. Siellä on vähennetty päästöjä ja kehitetty uusia suhteellisen ympäristöystävällisiä tekniikoita (Jari Myllykoski: Maailman parhaita!) se huomioon ottaen, että terästuotanto aina tuottaa jonkun verran päästöjä. Mutta suomalainen terästuotanto on puhdasta.

Terästuotannon siirtyminen erityisesti Kiinaan on tosiasia, mutta se ei niinkään, kuten tuossa puheenvuorossani totesin, liity hiilivuotoon tai sähkön hintaan, vaan se liittyy Kiinan harjoittamaan teräsdumppaukseen, epäterveelliseen teräsdumppaukseen. Se liittyy maailmanmarkkinoiden rakenteen muutokseen. Se liittyy tuotantopanosten hintojen eroihin. Eli sitä ei tällä asialla ratkaista — ei varsinkaan, kun tämä tuki tulee menemään metsäteollisuudelle. Tästä menee terästeollisuudelle noin 13 prosenttia, 70 prosenttia menee metsäteollisuudelle, (Puhemies koputtaa) ja metsäteollisuus investoi tällä hetkellä Suomeen erittäin voimakkaasti, mikä osoittaa, että he eivät kaipaa tätä tukea.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Viimeinen vastauspuheenvuoro tässä keskustelussa tämän debatin osassa, edustaja Aalto.

18.50 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On syytä tosiaan muistaa se, että kun puhutaan tästä päästöhuutokaupan kompensatiosta ja verrataan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

siihen, että kyllä muissakin maissa tällaisia tukia annetaan, niin tämän 43 miljoonan euron päälle tulee tosiaan 400 miljoonaa euroa sähköveron mukaista, alennettua, kannan mukaista tukea ja energiantensiivisen teollisuuden veroleikkurin mukainen tuki on noin 220 miljoonaa euroa. Kun puhutaan näistä tuista, niin pitää katsoa sitä kokonaisuutta, millainen kakku siitä syntyy. Jos kaikki ne eurot käytetään siihen, että kuljetaan kehityksessä täysin vastavirtaan, niin tehdään itse asiassa karhunpalvelus, jolloin 1 euro lämmittää pienen hetken, mutta se saattaa olla itse asiassa esteenä 10 uudelle työpaikalle myöhemmin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

18.50 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Olen pettynyt paitsi hallituksen esitykseen myöskin siihen, että talousvaliokunta päätti jättää ottamatta huomioon ne ajatukset, mitä ministerit Rehn ja Mykkänen hallituksen esityksen antamisen jälkeen esittivät siitä, että tämä niin sanottu päästökauppakompensaatio sidottaisiin tiettyihin ehtoihin eli käytännössä tilanteeseen, jolloin oikeasti voisi olla ajateltavissa, että sille on perusteita.

Mutta ihan rautalangasta vielä ne perustelut, miksi pidän tätä huonona ja perusteettomana ja vääränä ratkaisuna.

Ensinnäkin talousvaliokunnan puheenjohtaja Turunen totesi, että tämä olisi tarpeen hiilivuodon hillitsemiseksi. No, onko tätä hiilivuotoa? Väitteitä hiilivuodosta on paljon, mutta VATT, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, on todennut, että näyttöä hiilivuodosta ei ole.

Toiseksi, onko sähkön hinta Suomessa korkea päästökaupan takia? No, ei ole. Sähkön hinta on Suomessa EU:n toiseksi alhaisin. Esimerkiksi Saksassa, Tanskassa ja Britanniassa sähkö on teollisuudelle paljon kalliimpaa kuin Suomessa.

Kolmanneksi, ovatko nämä kyseiset alat ylipäättänsä EU:n päästökaupasta jotenkin kärsineet? No, siltä ei vaikuta, kun esimerkiksi Carbon Market Watch -analyysijärjestön mukaan päästökaupan alaiset suomalaiset yritykset ovat vuosien 2008 ja 2014 välillä ansainneet päästökaupalla yli 480 miljoonaa euroa, ja tähän lukuun ei vielä sisälly metsäteollisuus, metallijalostus kyllä sisältyy.

Neljänneksi, kärsivätkö nämä alat tukien puutteesta? Eivät kärsi. Edustaja Aalto jo totesi pariinkin kertaan, että nämä alat nauttivat jo ennestään 400 miljoonan euron arvoista etua alennetusta sähköverosta ja noin 200 miljoonan euron etua energiaveroleikkurista.

Viidenneksi, ohjaako tämä tuki jollain tavalla näiden alojen toimintaa Suomen taloutta ja työllisyyttä parantavaan suuntaan? Kuten jo debatissa totesin, VATTin lausunnossa sanotaan, että ei ohjaa. Jos tuotantoa ja työpaikkoja leikataan 49 prosenttia eli himppua vaille puolet, tuki säilyy aivan samansuuruisena kuin jos tuotanto pysyisi entisellään tai kasvaisi.

Kuudenneksi, onko EU todellakin ainoa, jonka markkinoilla hiilelle on hinta? No, ei ole. Tässä debatissa jo tuli esille, että niitä on kymmeniä maita. Sen lisäksi on olemassa Yhdysvaltojen osavaltioita ja Kanadan ja Kiinan provinssit, joissa jo toimii päästökauppa. Monilla näillä markkinoilla, esimerkiksi Kiinassa, päästöoikeuden hinta on korkeampi kuin Euroopassa. Näiden alueiden on arvioitu tuottavan 40 prosenttia maailman bruttokansantuotteesta, ja ensi vuoden alussa Kiinassa päästökauppa tulee laajenemaan koko maahan. Eli sen lisäksi, mitä esimerkiksi edustaja Sarkkinen totesi, että Pariisin sopimus, joka on jo astunut voimaan, tulee tasapuolistamaan tilannetta, jo ennen sitä lähes puolet maailman bkt:stä tuotetaan alueilla, joilla hiilidioksidipäästöihin kohdistuu hinta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

Mitä tulee asenteeseen suomalaista teollisuutta kohtaan, minä haluaisin muistuttaa, että suomalainen teollisuus, vaikka se historiallisesti on ollut paljolti juuri näitä raskaan teollisuuden energiantensiivisiä aloja, tänä päivänä ja tulevaisuudessa on paljon muutakin. Jo muutama vuosi sitten ympäristöteknologia eli cleantech nousi liikevaihdoltaan, vienniltään ja työllistävyydeltään metsäteollisuutta suuremmaksi alaksi. Jos tässä tuessa voisi olla jotain järkeä, jos se suunnattaisiin energiaa säästäviin ja päästöjä vähentäviin investointeihin, sellaisiin investointeihin näillä raskaan teollisuuden aloilla, joihin suomalainen ympäristöteknologia tarjoaa ratkaisuja, silloin se voisi kehittää eteenpäin niitä suomalaisia teollisuudenaloja, joiden maailmanmarkkinat ovat kasvussa ja kasvavat nopeasti.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskushan on huomauttanut myöskin siitä, että tuet pitäisi kohdistaa ensisijaisesti sellaisiin aloihin, joiden näkymät ja nimenomaan kasvunäkymät maailmalla ovat suuret. Mutta tämä tuki kohdistuu päinvastoin sellaisiin aloihin, jotka ovat historiallisesti suuria mutta joiden kasvunäkymät eivät ole suuret. Kuten moni kollega tässä jo totesi, se pikemminkin lyö korvalle sitä osaamista, jota Suomessa myös on ja liiketoimintana jo isosti on, joka tarjoaa mahdollisuuksia paitsi suomalaisille toimijoille myöskin koko maailmalle toimia ilmastomuutoksen hillitsemiseksi.

Summa summarum: tässä on kyse joululahjasta näiden yritysten osakkeenomistajille.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt jatkamme keskustelua.

18.56 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puhemies! Todellakin on päästökauppakompensaatiosta kyse, ja täytyy tässä nyt ensin todeta tämä asia, että me olemme samassa EU-veneesssä. Kun kuuntelimme tuolta valiokuntakuulemisiakin, niin hyvin pitkälle se tulee siitä, että meidän tulee säilyttää meidän teollisuuden kilpailukyky. Tämä on yksi lähtökohta meidän yritystoiminnan osalta, ja toinen on hiilivuoto. Tässä on kumpaaakin asiaa jo hyvinkin käsitelty. Eli tämä vertailuarvo esimerkiksi Saksaan nähden: Saksassahan tämä kompensatio annetaan 100-prosenttisesti ja meillä vain 50-prosenttisesti. Tässäkin on heti huomattava ero tämän asian suhteen.

Meidän tulisi kannustaa hiilettömämpään yhteiskuntaan. Olen sitten taas ihan samaa mieltä myös siinä asiassa. Olen ehkä vähän surullinen siitä, että kaikki ajatukset eivät siellä valiokunnassa edenneet, mutta onhan meillä täällä valiokunnan loppuosassa tämä lauselma, että tulemme seuraamaan tätä yritysjärjestelmää ja uudistettaessa kriteerejä meidän tulee katsoa innovatiivisuutta, energiatehokkuutta ja energian säästämistä nykyistä paremmin. Valiokunta edellyttää myös, että kustannuskompensaatiota ohjaavia vaikutuksia seurataan ja tutkitaan tuen muotoja ja niin edelleen.

Mutta näihin teollisuuden investointeihin liittyen, niin kuin tuossa edustaja Myllykoskin toi sen esille, meillä on erittäin hyvä, maailman paras metalliteollisuuden osaaminen ja myös hiilivuotojen osalta. Me olemme satsanneet, ja monesta muusta syystä teollisuus on satsannut, esimerkiksi taajuusmuuntajiin, millä on saatu sähkön energiatehokkuutta. Me olemme satsanneet tällä hetkellä esimerkiksi biokaasuun, raskasta polttoöljyä on syrjäytetty biokaasulla. Uusi metsäteollisuus on enemmän energian tuottaja tällä hetkellä kuin käyttäjä.

Eli tämä cleantech-sektori on vahvasti nousussa. Tässähän oli tahtotila — minä katselin, että ainakin vielä tuossa edustaja Vartian vastalauseessakin puhutaan vähähiilirahastosta. Minun mielestäni se on palopuheen paikka, mutta toisessa kohtaa. Meidän todellakin tarvitsisi nostaa ylös Suomessa niitä keinoja ja kannustimia, millä me saisimme meidän teol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

lisuuden kääntymään ja sitä kautta näitä referenssikohteita. Puhun pelkästään energiasta nyt tällä hetkellä — ei liity tähän, mutta sen hiilikasan, mikä Helsingissäkin on, näkisin ihan toisen muotoisena energiakasana, biomassaan pohjautuvana muun muassa.

Toden totta, tämä on sähkön hinnan korjauksen ja korvauksen kompensatio. Mutta peruspohja on se, että me olemme samassa EU-veneessä ja meidän täytyy kilpailukyky ja yri-
tystoimipaikat tällä hetkellä säilyttää.

19.00 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! Tämä päästökauppakompensaatiokokonaisuus on mielestäni yksi osa tätä hallituksen suurta talouspolitiikan linjaa, jossa koetaan tehdä Suomesta mahdollisimman turvallinen ja vakaa toimintaympäristö tällaisen pitkän taantuman jälkeisenä aikana. Tähän yhtenä osana on liittynyt se, että me olemme tehneet erittäin vaikean kilpailukykykysymyksen, jonka tuloksena nyt sitten pääsemme pian Ruotsin ja Saksan tasolle kilpailukykykysymyksissä. Ja kyllä yhtenä kysymyksenä on, totta kai, myös meidän perusteollisuutemme asema tässä maassa.

Vähän täytyy ihmetellä kyllä tätä vihervasemmiston linjausta, koska kuitenkin myös edellisessä hallituksessa olitte itse luomassa esimerkiksi energiaveroleikkuria, joka on paljon massiivisempi järjestelmä, emmekä kuule kritiikkiä nyt sitä kohtaan. Se oli siinä ajassa erittäin tärkeä teollisuudelle, ja sitä samaa huolta suomalaisista teollisuuden työpaikoista tämäkin hallitus kantaa, ja tämä on varmasti ihan yhteinen huoli, että kaikki haluavat pitää mahdollisimman hyvin suomalaiset teollisuuden työpaikat tässä maassa.

Kun on kritisoitu sitä, onko tätä hiilivuotoa nyt sitten tosiasiallisesti edes olemassakaan, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus on asiasta eri mieltä ja Maailmanpankki on siitä eri mieltä. On olemassa monenlaisia tutkimuksia, ja voi ajatella myös, että nykyisessä järjestelmässä, mitä on luotu alemmalla energiaverokannalla teollisuudelle, vaikkapa päästökauppakompensaatioilla, niiden tulokset ovat sen kaltaisia, että ne ovatkin saattaneet olla aivan toimivia. Se ei suoraan sano siis sitä, että näiden takia tulee nyt esille sitten se, että hiilivuotoa ei tapahdu. Voi olla niin, että nimenomaan näiden lukuisten teollisuutta tukevien asioiden takia tosiasiallisesti se hiilivuotoriski on onnistuttu minimoimaan, mistä kuitenkin myös Maailmanpankki on puhunut. Ja kuitenkin tämä on sitten myös sidoksissa siihen, mikä on päästöoikeuden hintataso, ja seuraavan neljän vuoden aikana ne (Puhemies koputtaa) kompensaaion kustannukset eivät tule kuitenkaan nousemaan sen hintatason yläpuolelle.

19.02 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan kuten edustaja Kulmuni totesi, teollisuudelle on luotu jo paljon erilaisia tukielementtejä ja sadoilla miljoonilla annetaan teollisuudelle erilaisia tukia. Kysymys kuuluukin, onko perusteltua lisätä vielä yksi uusi tuki, mille ei ole mitään tällaista vastinelementtiä tilanteessa, jossa tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatorahoitusta, joka suunnataan yrityksille, leikataan. Nämä tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatiotuet yrityksille ovat tutkimustenkin mukaan kaikista tehokkaimpia yritystukia työllisyyden, kasvun ja uusien työpaikkojen kannalta, joten kysymys on siitä, että kun meillä on rahat vähissä ja pitää miettiä, mihin niitä kohdistetaan, niin itse kyllä katson, että ne kannattaisi kohdistaa mahdollisimman tehokkaasti, mahdollisimman paljon uutta työtä luovasti ja kasvua luovasti sinne tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatorahoituksen puolelle mieluummin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

19.03 **Katri Kulmuni kesk** (vastauspuheenvuoro): Täytyy kiittää vasemmistoa siitä, että täällä teidän talousvaliokunnan omissa muutosesityksissänne otatte kuitenkin huomioon vaikkapa sen suomalaisen terästeollisuuden tilanteen. Aika kovaa puhetta noin niin kuin muutoin vasemmiston puolelta, joka on kuitenkin teollisuuden keskuudessa erittäin suosittu, suuren kannatuksen omaava puolue. Valitettavaa on, että vihreät eivät suostu senkään vertaa tätä asiaa tulkitsemaan suomalaisten teollisuustyöpaikkojen puolesta.

Mutta sitä samaa huolta tietenkin hallitus on kantanut tässä päästökauppakompensaatioasiassa kuin edellinen hallitus kanto energiaveron palautusjärjestelmän suhteen, ja siinä hän hieman yli kymmenkunta yritystä, jotka ensin olivat sen piirissä, nousi 140 yritykseen ja 7 miljoonan euron panos nousi 200 miljoonan panokseen, niin että samaa huolta suomalaisista työpaikoista kantaa myös tämä hallitus, ja ihan hyviä lukujahan siellä on kokonaistaloudellisesti olemassa, kun katsotaan näitä kaikkia isoja talouden hankkeita, mitä tämä hallitus on eteenpäin saanut.

19.04 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kulmuni väitti, että kritiikkiä edellisen hallituksen hyväksymää energiaveroleikkuria kohtaan ei olisi. Haluaisin nyt vain tässä kertauksen vuoksi muistuttaa siitä, että sen vaihtoehtobudjetin, minkä vihreät ovat esittäneet, rahoituspuolesta erittäin suuri osa perustuu siihen, että vähennetään ympäristölle haitallisia tukia, joita valtiovarainministeriön ja ympäristöministeriön yhdessä muutama vuosi sitten tekemän selvityksen mukaan on aika monta miljardia vuodessa.

19.05 **Kaj Turunen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En minäkään ole innostunut tästä tuesta, mutta tämä ei ole kansallinen asia. Niin kuin täällä edustaja Sarkkinen sanoi, meillä on rahat vähissä ja meidän pitäisi käyttää omia rahojamme paljon muuhunkin. Se on kyllä ihan totta. Mutta kun tämä ei ole kansallinen asia, vaan tämä on kansainvälinen asia. Tässä on kysymys siitä, että meidän kilpailijamaat käyttävät tätä samaa tukea 100-prosenttisesti siitä, mitä EU sallii, mutta me käytämme vain 50. Tässä on kysymys suomalaisten työpaikkojen säilymisestä, meidän kilpailukyvyistä, ja siksi tämä on välttämätöntä niin pitkään kuin meidän kilpailijamaat käyttävät tätä samaa tuki-instrumenttia. Siksi tämä ei ole kansallinen kysymys, vaan tämä on kysymys siitä, onko meidän duunareilla töitä. Mitä näitä keskusteluja olen käynyt vasemmistoliiton kanssa, niin ilmeisesti vasemmistoliitossakaan tämä Sarkkisen linja ei ole välttämättä se ainut linja, vaan edustaja Myllykoski on kertonut aivan jotain muuta.

Puhemies Maria Lohela: Vielä yksi vastauspuheenvuoro.

19.06 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Herää kysymys, eikö hallituspuolueiden keskuudessa olla ollenkaan huolissaan tulevaisuuden työpaikoista, syntymättömistä työpaikoista, kun yli 100 miljoonan vuosittaiset leikkaukset kohdistetaan tutkimus- ja tuotekehityspanoksiin. Tokikaan nämä syntymättömät työpaikat ja ne alat, mitkä tulevaisuudessa työllistävät, eivät voi lobata eivätkä järjestää saunailtoja samalla tavalla kuin olemassa olevat yritykset voivat esimerkiksi järjestää lobbaustilaisuuksia.

Eli kun rahat ovat vähissä, niin täytyy kyllä miettiä, miten olemassa olevilla yritystukiin varatuilla rahoilla saadaan mahdollisimman paljon vaikuttavuutta, saadaan mahdollisimman paljon työtä Suomeen. Ja tutkimusten mukaan tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatio-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

rahoitus on sitä tehokkainta yritysrahoitusta, millä me pystymme synnyttämään Suomeen työtä ja työpaikkoja. Kyllä myös näistä työpaikoista pitää olla erittäin huolissaan ja siitä, mitä sillä aiheutetaan, kun tästä leikataan.

Puhemies Maria Lohela: Ja vielä edustaja Turunen.

19.07 Kaj Turunen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä olen edustaja Sarkkisen kanssa täysin samaa mieltä siitä, että kaikki ne kansalliset toimenpiteet, millä edistetään puhtaan energian ja cleantechin kautta saatuja työpaikkoja Suomeen, ovat äärimmäisen tärkeitä. Pitää vain nyt ymmärtää se, mistä on kysymys. On kysymys kansallisista toimenpiteistä, mitä me täällä Suomessa teemme, ja sitten on myöskin tämä kansainvälinen ympäristö, missä me toimimme. Ja tässä on nyt kysymys nimenomaan tämän päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensoinnista, on kysymys siitä, että me toimimme kansainvälisessä ympäristössä. Jos me emme tässä ole mukana tukemassa suomalaista teollisuutta, niin meidän kilpailukyky jää liian kauaksi taakse meidän kilpailijamaitten kilpailukyvyistä, ja se tarkoittaa sitä, että meiltä tavara ei vain ylitä rajoja. Käytännössä se, jos tätä ei esimerkiksi hyväksytä, voi tarkoittaa arviolta kahden kolmen paperikoneen alasajoa, ja se on erittäin merkityksellistä tässä maassa.

Puhemies Maria Lohela: Listalle.

19.08 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensoimisesta on kannatettava juurikin siitä syystä, että suomalaiset ovat historian saatossa maksaneet työpaikkoina päästökaupan epäedullista, todella kovaa hintaa. Tätä hallituksen esitystä on nyt talousvaliokunta asiantuntijakuulemisen jälkeen tarkastellut ja muuttamattomana hyväksynyt — hyvä niin, tätä lähetekeskustelussa esitinkin.

Ei ole sellaista hallituksen esitystä, johon ei vihervasemmisto jotain vastalauseita lausuisi. Tässä kohtaa vastalause on erilainen vihreiltä ja vasemmistolta. On omituista, että vasemmistoliitto tuntuu ajattelevan niin, että suomalaisten työpaikkojen olemassaolo ja teollisuuden toimintaedellytykset ovat toissijaisia, kun vain pääsee parantamaan maailmaa oman ideologiansa mukaan. Vihreiltä tässä ei ole mitään kovin yllättävää. Vastalauseesta paistaa läpi se toive, että suomalainen raskas teollisuus sopisi ajaa alas luovan tuhon hengessä. (Satu Hassi: Höpö höpö!)

Arvoisa puhemies! On käsittämätöntä ja suorastaan epäisänmaallista esittää, että Suomi ei huolehtisi oman teollisuutensa kilpailukyvyistä edes puolet siitä, mitä kilpailijamaamme EU:ssa. On myös käsittämätöntä esittää, että tässä olisi kyse jostain lahjasta millekään työnantajille. Tätä tukea on vaadittu teollisuuden työntekijäjärjestöjen taholta. Mitä tukea ne tässä vihervasemmiston mielestä saavat? Ei suinkaan, kyse on suomalaisen työn puolustamisesta.

19.10 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten kompensoimiseksi on nyt saanut mietinnön muodon, ja tämä mietintö on erittäin hyvä ja kannatettava.

Pakkohan meidän on kaikkien tunnustaa se, että Suomi elää sillä vientikaupalla, mikä noista satamista tälläkin hetkellä tuonne ulkomaille menee meidän kauppakumppaneillemme. Kun tämä päästökauppasysteemi on tällainen kuin se on ja se aiheuttaa tiettyjä ongel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

mia nimenomaan energiantensiivisille valtioille, kuten Suomelle, niin näitä epäoikeudenmukaisuuksia pyritään tasaamaan, ja tälle on Euroopan unionin hyväksyntä. Kysymyksessä ei ole mikään laitton markkinatalouden tukeminen tai sellainen tuki, joka vääristää kilpailua. Elikkä tämä on aivan unionin hyväksymä menettely, sitä älköön kukaan epäillä.

Kun katsoo suomalaista teollisuutta ja sen rakennetta, niin aivan kuten edustaja Mäkelä äsken omassa puheenvuorossaan totesi, minkä ihmeen takia — sitä minä en vain jaksa ymmärtää — vasemmistoliiton edustajatkin ovat täällä käyttäneet kriittisiä puheenvuoroja, nimenomaan se porukka, jonka kannattajista suurin osa, väitän, on niissä töissä, joista pidetään tässä maassa tiukasti kaksin käsin kiinni — nimenomaan kaksin käsin kiinni, että jokaisella suomalaisella olisi töitä. Uskon, että vasemmistoliiton kannattajia näistä työmiehistä ja -naisista on hyvin paljon, ja te näitä vastustatte täällä suureen ääneen. Kannattaa ehkä ensin hieman perehtyä asiaan syvällisemmin ennen kuin lausuu hyvin syvällisiä ajatuksia puhujapöytästä.

Juttu on nimittäin niin, että suomalaisen teollisuuden rakenne on erittäin energiantensiivinen. Kaikki me tiedämme, että paperikone ei tuota sähköä vaan se vie valtavasti sähköä, se on valtava sähkösyöppö. (Satu Hassi: Kyllä paperitehdas tuottaa sähköä!) — Paperitehdas ei tuota sähköä, edustaja Hassi. Kannattaisi lukea oppikirjoja pikkuisen syvällisemmin. Sellutehdas sitä tuottaa kyllä mutta ei paperitehdas. Sen suurempaa sähkösyöppöä kuin paperitehdas en nyt osaa äkkiä kuvitella. No, varmaan metallisulatto tekee siinä ennätyksen, ja nekin saavat näitä päästökauppakompensaatioita jonkun verran. Kyllä ihmettelen suuresti, edustaja Hassi, sitä, että te kun levitätte tätä myrkkyä ja disinformaatiota tuonne maailmalle, niin eikö teillä omaan korvaanne koske yhtään, kun te näitä vääriä tietoja levitätte maailmalle: muka paperitehdas tuottaa sähköä. Tuottaa se pikkuisen sähköä, hankaussähköä, koska kun ne valtavat telat pyörivät, niin ne ovat tuhansien kilowattien sähkömoottoreita, jotka pyörittävät niitä valtavia teloja. Kun minun tietäkseni teillä on erittäin korkea koulutus taustalla, niin käyttäkää sitä koulutustanne hyväksi ja kertokaa ihmisille, mikä on totta. Se ei liene poliitikollekaan väääräksi, jos kertoo äänestäjille, mikä on totta. Mutta varmaan senkin takia te olette täällä nyt juuri tätä puolustamassa, kun yritätte väittää, että paperikone tuottaa sähköä. No, se ei ole minun päänsärkyni.

Joka tapauksessa, arvoisa rouva puhemies, kun nyt näitä kompensaatioita maksetaan ja Suomikin niistä pikkuisen hyötyy, niin on aivan erinomainen asia, että suomalaista työtä tuetaan. Tämähän on aivan loistava asia. Me emme voi jäädä maailman kilpailussa toiseksi tai kolmanneksi. Jokainen menetetty kauppa tarkoittaa, että meillä on lisää työttömiä. Ja en usko, että tässä salissa on yhtään kansanedustajaa, joka haluaisi, että Suomeen tulee työttömiä lisää. Eikö meillä niitä ole jo riittävästi? Onhan täällä, totta kai, leikkureitakin. Ihan kaikkiin paikkoihin näitä päästökauppakompensaatioita ei voi saada eikä tarvitsekaan saada, mutta meillä on kuitenkin sellainen teollisuuden rakenne, että se vaatii tukea. Me olemme täällä Pohjolan nurkassa kaukana päämarkkina-alueilta ja ennen kaikkea kylmässä Pohjolassa, joka jo lähtökohtaisesti käyttää enemmän energiaa kuin esimerkiksi joku Ranska tai Saksa. Heillä on lämmin ilmasto ja monta muuta etua meihin verrattuna.

Todellakin, kun tällainen laki kerran on tehty ja talousvaliokunta on tehnyt tästä erinomaisen mietinnön, jota vahvasti tuen, niin toivon, että tässä eduskunnassa saavutettaisiin suuri yhteisymmärrys siitä, että suomalaista teollisuutta kannattaa tukea ja pitää elinvoimaisena. Kivihiilellä tässä maailmassa tuotetaan yhä enemmän sähköä, vaikka moni puhuu täällä vihreistä asioista ja on milloin Marrakechin kokousta ja milloin Pariisin kokousta ja milloin mitäkin. Mutta kylmä tosiasia tänä päivänä esimerkiksi Japanissa on se, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

Japani käyttää yhä enemmän kivihiihtä. Kun ydinvoimaloita pannaan kiinni Fukushimaa jälkeen, niin millä se energia korvataan siellä? Kivihiihtellä.

Toivoisin, että edustaja Hassikin tästä prinsessa ruusun unesta edes joskus heräisi ja ottaisi selvää siitä paperikoneen sielunelämästä. Se ei todellakaan tuota sähköä, eikä maailmassa kivihiihtä päästä irti vielä kymmeneen vuosiin. Tavoitteen pitää olla korkealla, mutta kannattaa kuitenkin näissä tosiasioissa pitäytyä, ja se on varmaan ihmisen omankin elämän kannalta helpompaa.

Puhemies Maria Lohela: Myönnän yhden vastauspuheenvuoron, mutta puhujalista on sen verran lyhyt, että pidättäydytään debatista ja voidaan käydä tuon puhujalistan kautta keskustelua.

19.15 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En nyt näitä erilaisia adjektiiveja ja muita määreitä, mitä edustaja Hoskonen tässä luetteli ja liimasi minunkin nimeni yhteyteen, kommentoi mutta totean vain sen, että metsäteollisuus on paitsi huomattava sähkön ja muun energian kuluttaja myöskin huomattava sähkön ja energian tuottaja — tosin siis siitä pääosan se kuluttaa itse. Mutta keskeinen syy esimerkiksi siihen seikkaan, että uusiutuvan energian osuus Suomessa tuotetusta sähköstä on EU-vertailussa korkea, on juuri nimenomaan metsäteollisuudessa käytetty puupohjainen energia, jolla on Suomessa monien vuosikymmenien perinteet.

19.16 Antero Vartia vihr: Arvoisa puhemies! Täällä ollaan huolissaan kilpailukyvvystä, ja voin vakuuttaa, että minäkin olen huolissani suomalaisesta kilpailukyvvystä, mutta meidän ei kannata olla huolissaan pelkästään kilpailukyvvystä vuonna 2017 vaan kilpailukyvvystä vuonna 2025. Silloin kun me myönnämme tämäntapaisia tukia, jotka eivät uudista teollisuutta millään tapaa vaan pikemminkin pitävät teollisuuden näissä vanhoissa toimintamalleissa, niin vaarana on, että me heikennämme kilpailukykyä tulevaisuudessa.

Nyt tässä päästökauppakompensaatioissa ei, esimerkiksi edustaja Sarkkisen tai minunkaan kohdalla, ole edes kyse siitä, ettei teollisuudelle saisi antaa rahaa, vaan kysymys on siitä, millä perusteella se raha annetaan. Haluan korostaa sitä, että nyt kun parhaatte meitä, meidän vastalauseitamme, niin se oli ministeri Rehn, (Hanna Sarkkinen: Kyllä!) joka esitti, että muutetaan tätä tapaa, jolla tämä maksu maksetaan teollisuudelle, ja me olisimme olleet valmiita kannattamaan sitä. Toivoimme, että se menisi läpi. Sen takia tuntuu turhalta, että tämä keskustelu säilyttyy täällä tällä tavalla.

Edustaja Pirttilahdelle kiitos siitä, että olette lukenut vastalauseen ja nostitte esille sieltä tämän vähähiilirahaston. Jotta salissa olevat ymmärtävät, mistä on kyse: Ajatuksena on se, että kun valtio myy päästöoikeuksia, saa niistä rahaa, niin osa siitä laitettaisiin tähän rahastoon, jossa istuisi tutkijoita, virkamiehiä ja elinkeinoelämän edustajia, jotka miettivät, miten tämä raha palautetaan takaisin elinkeinoelämälle, niin että siitä saadaan mahdollisimman suuri hyöty elinkeinoelämälle ja suomalaiselle kilpailukyvyille pitkällä aikavälillä. Tämä rahasto pystyisi ottamaan suurempia riskejä kuin mitä muuten mahdollisesti tehtäisiin, ja tämäntapainen toimintamalli on elinkeinoelämän toiveen mukainen.

Päästökauppakompensatio maksaa rahaa. Samaan aikaan kun Suomessa puhutaan siitä, että verot (Puhemies koputtaa) ovat tarpeettoman korkealla ja aiheuttavat kannustinongelmia, niin puhutaan siitä, että Suomi velkaantuu liian nopeasti, joten meidän kannattaa miettiä...

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Vartia, tänne eteen voi tulla jatkamaan.

...millä me saamme mahdollisimman hyvän vastineen näille rahoille.

19.18 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin, voisiko sanoa, monisäikeinen mutta monimuotoinenkin hallituksen esitys, jossa on siteeksi totta ja siteeksi todenpohjaisuutta. Täytyy kuitenkin muistaa ne lähtökohtaiset perusteet, mihinkä päästökauppa aikanaan on perustettu. Eli tietyt Euroopalle tärkeät teollisuudenalat saivat tätä järjestelmää rakennettaessa ilmaisia osuuksia, ja jos nyt oikein tässä vaikkapa hetki sitten käytyä keskustelua siteeraan, niin metsäteollisuus on näitä oikeuksia jo myynyt, ja voi olla, että kun tätä hallituksen esitystä nyt viedään toteutukseen, niin myytävää riittää vielä enemmän. Eli kun arvioidaan, kenenkä taskuun tämä hyöty valuu, niin ei ole toki väärää todistusta, jos edustajat täällä sanovat, että osinkojen jakoon voi mennä.

Mutta toisaalta näin satakuntalaisena teollisuudesta leipänsä ja lapsille vaatteet ostaneena työmiehenä on tosiasiana todettava se, että kyllä tällä palautusjärjestelmällä, mikä Saksassa on, Suomesta ja Raumalta paperikone suljettiin. Se oli kylläkin tehokkaampi, kannattavampi, mutta siitä huolimatta tämä kone suljettiin. Ja se, että valiokunnan puheenjohtaja tuo tämän paperikonekärki edellä, on kyllä ihan sinällään faktaa. Mutta kun tämä kohdentuu metsäteollisuudelle siltä osin, niin jollain lailla, voisiko sanoa, on hieman hupaisaa, että sähkön tuottajille myönnetään energiantensiivisen teollisuuden tukea. On siinä semmoinen pieni ristiriita noin ajatuksellisesti, että kuinka tämä on mahdollista.

Arvoisa puhemies! Edustaja Hassi otti hyvän kohdan tästä esille, että tukea saa silti, jos ei mennä tiettyjen työpaikkojen menetysten prosentuaaliselle tasolle, ja tämä on aika hyvä kyllä huomioida, että missä kuljetaan tässä, kun näitä asioita pohditaan.

Täällä on sanottu, että ei ole todistettu hiilivuotoa. En lähde salissa nyt kamppailemaan siitä, onko sitä vai ei. Aivan varmasti on niin, että Kiina osaltaan on ollut yksi semmoinen hiilivuodon aiheuttaja, ja hyvin täällä talousvaliokunnan jäsenet ovat ottaneet esille sen, että tämä Kiinan teräksen dumpsaus on yksi sellainen. No, varmasti on, mutta olisin toivonut, että tässä salissa olisi jo tässä vaiheessa vuotta herätty siihen, minkälaisen uhan edessä todella olemme terästeollisuudelle.

Pohditaan sitä, onko Kiina markkinatalousmaa, onko se WTO:n täysjäsen, jolloin Euroopalta edellytetään näitten suojatullien pois ottamista. Täytyy sanoa, että olisin toivonut, että talousvaliokunnan puheenjohtaja Turunen olisi jollakin tavalla puheessaan ottanut tämän esille, että hänellä on sellainen sisäpiirin tieto, että näin ei missään tapauksessa tule käymään, jolloin olisin voinut hengähtää ehkä eurooppalaisen auto- ja terästeollisuuden kanssa hieman rauhallisemmin mielin. No, laskelmien mukaan tähän ei veisi Suomesta kuin 700 työpaikkaa, koska se Kiinassa tuotettu teräs ei ole niin korkealaatuista kuin mitä Torniossa tuotetaan ja Raahessakin.

Suomalainen terästeollisuus on maailman huippua, mutta siitä huolimatta meidän pitää olla edistämässä niitä teknologioita, jotka vieläkin kehittyneemmin tuottavat puhtaammin terästä. Siinä mielessä tässä ei pitäisi olla ristiriitaa, että meidän cleantech-ala on tulevaisuuden ala, sillä olen aivan varma, että parhaimmat cleantech-tuotteet syntyvät referensseinä näihin isoihin, raskaassa teollisuudessa olevia päästöjä hillitseviin teknologioihin. Se on yksi osa-alue, ja jos meillä ei ole paikkoja, missä referenssejä voi syntyä, ei meillä synny uutta työllisyyttäkään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

Arvoisa puhemies! Teollisuus tällä hetkellä Suomessa ei pelkää parhaiden käytössä olevien teknologioiden pakkoa. Suomi on ollut edelläkävijä omalla kansallisella lainsäädännöllään myös siltä osin, että meillä teollisuus on koettanut olla edelläkävijä, ja se tarkoittaa sitä, että viranomaiset ovat edellyttäneet aina tiukempia ja tiukempia päästörajoja niin rikidioksidin kuin muidenkin osalta. Kyllä tällainen edelläkävijyyden askel on syytä ottaa mutta unohtamatta sitä, että kyllä tosiasiaa talousvaliokunnan puheenjohtajan toteamus, että olemme kilpailijamaiden kanssa tässä samassa lähtötilanteessa, valitettava totuus on: näin me olemme. Ei se pelkkä kannattavuus, vaan se, kuinka kannattavia olemme kilpailijamaita kohden, tarkoittaa sitä, missä paperikone pyörii. Sellutehtaat pyörivät Suomessa ilman tätäkin, kovasti hyvin tuottavat — runsaasti sähköä.

19.25 Kaj Turunen ps: Arvoisa puhemies! Tulin tähän pöytäkirjaan siltä varalta, että en ehdi ihan kahteen minuuttiin sanoa sitä, mitä meinasin nyt sanoa.

Kiitoksia edustaja Myllykoskelle erinomaisesta puheesta. Hän viittasi kiinalaisen teräksen tuontiin EU-alueelle. Todellakin siinä on sellainen tilanne, että EU:ssa valmistellaan tällaisia polkumyynthinnoittelutullia, joka tulee jatkossa koskemaan myöskin kiinalaista terästä siitä huolimatta, että Kiina on WTO:n jäsen. Se koskee kaikkia valtiota, jotka tuovat niin sanotusti polkumyynthinnoilla tuotteitaan EU-alueelle.

Mutta varsinaisesti tässä omassa puheessani haluaisin nyt ottaa kantaa edustaja Hassin puheenvuoroon. Toisin kuin edustaja Hoskonen — Hoskonen vähätteli, tai ainakin tuli semmoinen tunne siitä, että hän omassa puheessaan vähätteli, Marrakechin ilmastokokousta — minä olen ollut itse mukana Pariisin ilmastopuolustusneuvotteluissa ja niin olen myöskin Marrakechissa ja pidän itse äärimmäisen tärkeänä näitä kansainvälisiä ilmastopuolustuksia ja niitä toimenpiteitä, mitä me globaalisti yhdessä teemme, koska ne ovat ainoa ratkaisu. Pienimmillä osa-alueilla kansallisilla toimilla... Tai voisi sanoa näin, että ainoastaan globaaleilla sopimuksilla me pääsemme kilpailuneutraalisti parhaimpiin tuloksiin ilmastopäästöjen vähentämiseksi. Muut, pienemmät alueet eivät tue sitä kilpailuneutraalisuutta.

Mutta mitä tulee tähän edustaja Hassin puheeseen, niin poimin muutaman pointin tästä. Hassi omassa puheessaan puhui hiilivuodosta ja VATTin tutkimuksista, mutta itse asiassa VATT ei päästä hiilivuodosta. Totuus on, että teollisuus on se, joka päättää hiilivuodosta. Onko teollisuus sitten kärsinyt päästökaupasta? Itse asiassa vastaus ei ole tässä yhteydessä merkityksellinen. Onko teollisuus kärsinyt tukien puutteesta? Vastaus ei tässäkään asiassa ole merkityksellinen. Onko yritystuilla ollut ohjaavaa vaikutusta? Ironista kyllä, vastaus ei ole tässäkään yhteydessä merkityksellinen. Onko EU ainoa alue, jonka hiilelle on hinta? Silläkään vastauksella tässä yhteydessä ei ole merkitystä. Mikä on sitten merkityksellistä? Merkityksellistä tässä yhteydessä päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensoinnissa on tämä kansainvälinen ympäristö, missä Suomi ja Suomen teollisuus toimii. Tämä on tässä yhteydessä merkityksellistä. Nämä kysymykset ovat tärkeitä asioita, mutta itse asiassa ne ovat kansallisia, tai vaihtoehtoisesti ne ovat globaalisti sovittavia tai siinä yhteisössä sovittavia, jossa sovitaan myöskin päästökaupan kompensatiosta, eli EU-alueella. Kansallisina kysymyksinä näillä vastauksilla ei ole merkitystä.

Koska tämä päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensointi on käytössä meidän kilpailijamaissa, siksi Suomi on pakotettu huolehtimaan oman teollisuutensa kilpailukykyvyydestä. Tämä on se olennainen juttu. Minä en hurraa tälle tuelle. Toivoisin, että meidän kilpailijat eivät käyttäisi tätä tukea, niin että meidänkään ei tarvitsisi käyttää. Mutta jos meidän kilpailijamaat käyttävät tätä tukea, niin silloin meidän suomalaisten työpaikkojen puo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

lesta taistelu edellyttää sitä, että myös Suomi osallistuu siihen. Ja hyvin maltillisesti Suomi siihen osallistuu, kun osallistuu vain puolella siitä, minkä EU sallii, kun meidän kilpailijamaat, esimerkiksi Saksa, käyttävät sataprosenttisesti tätä hyväkseen.

Ja vielä, arvoisa puhemies, ihan lopuksi: Edustaja Vartia sanoi, että ei kannata olla huolissaan suomalaisen teollisuuden kilpailukyvyistä vuonna 2017 vaan vuonna 2025. Päinvastoin, meidän on oltava huolissamme suomalaisesta kilpailukyvyistä juuri nyt, 2016—2017. Tämä päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensointi on väliaikainen ratkaisu. Siksi me olemme nyt huolissamme suomalaista kilpailukyvyistä: nyt tänä vuonna, ensi vuonna, seuraavana vuonna. Nyt me olemme siitä huolissamme. Toivon, että meidän ei tarvitse olla suomalaisesta kilpailukyvyistä enää huolissamme vuonna 2025, mutta nyt meidän on oltava siitä huolissamme.

19.31 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Olen iloinen siitä, että edustaja Turunen osoitti arvostavansa kansainvälisiä ilmastopimuksia ja ilmastoneuvotteluja, vaikka edustaja Turusen puheenvuoron logiikka nyt kokonaisuutena ei minulle aivan avautunut. Minun insinöörilogiikallani, jos kompensoidaan päästökaupan epäsuoria kustannuksia, pitäisi ensin osoittaa, että niitä epäsuoria kustannuksia on, ja kysymyshän on nimenomaan siitä, että sitä ei ole osoitettu.

Kiinalaisen teräksen dumppausta Euroopan markkinoille ja mahdollisesti muuallekin en yhtään kyseenalaista, mutta kansainväliset kauppasopimukset antavat mahdollisuuden täsmätoimiin tällaista dumppausta vastaan, sitä varten tällaista tukea ei tarvita.

Minä vielä korostaisin Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen lausunnossa sitä, että kun tämän tuen määrä perustuu vuosien 2005—2011 sähkön kulutukseen ja EU:n päästöoikeuden hintaan, niin se ei vaikuta mitenkään siihen, miten nämä teollisuuslaitokset tänä päivänä toimivat, ei esimerkiksi siten, miten suomalaisomisteinen yritys, jolla on tuotantolaitoksia Saksassa ja Suomessa ja muissa maissa, päättää optimoida ja jakaa tuotannon näiden laitosten kesken.

Edustaja Myllykoski puhui hyvin tärkeitä asioita siitä, miten suomalainen raskas teollisuus investoi ympäristöteknologiaan — siitä minäkin puhuin. Suomalainen raskas teollisuus on merkittävä asiakas suomalaiselle ympäristöteknologialle, jonka liikevaihto vuonna 2013 oli 26 miljardia euroa, siis suomalaisen ympäristöteknologian, kun samana vuonna koko metsäteollisuuden, mukaan lukien siis puurakentaminen ja huonekalut ja kaikki, arvo oli 21 miljardia euroa. (Puhemies koputtaa) Tämä cleantech on semmoinen ala, jonka ennustetaan kaksinkertaistuvan seuraavan kymmenen vuoden aikana, toisin kuin paperiteollisuuden.

19.33 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ovat totta juuri nämä luvut, mitä edustaja Hassi tässä kertoi, mutta täytyy muistaa, ettei syyllystyä itsepetokseen. Tänä päivänä raskaan teollisuuden investoinneista 70 prosenttia on ympäristöinvestointeja, vaikka niillä totta kai ennemminkin tavoitellaan tuotannon parempaa tuotavuutta ja läpimenoa, mutta niissä on aina osa ympäristöteknologiaa. Mutta vaikka kuinka olen samaa mieltä, että meidän raskas teollisuus todellakin uusiutuu ja käyttäytyy juuri noin edellä kuvatusti kuin edustaja Hassi sanoi, niin ei silti sorruta liikaa hurraamaan sille. Kyse on bisneksestä, ja kun bisnestä tehdään, niin siihen liittyy onneksi myös tämä ympäristöteknologian edistäminen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

19.34 Lauri Ihalainen sd: Arvoisa puhemies! On hyvä lähtökohta, että arvostetaan kansainvälisiä sopimuksia, mutta on hyvä lähtökohta, että me arvostamme täällä salissa myös toisiamme ja erilaisia lähestymiskulmia ja mielipiteitä tähän asiaan, koska tästä voi myös älyllisessä keskustelussa päätyä erilaisiin johtopäätöksiin. Tämän haluan sanoa ensin, vaikka erilaisen harkinnan ja pohdinnan perusteella meidän ryhmä on ollut valmis tukemaan hallituksen esitystä ja ollut mukana tässä talousvaliokunnan mietinnön laatimisessa, tässä esitetyssä muodossa.

Tämä asia on herättänyt paljon keskustelua, ja ymmärrettävistä syistä tässä matkan varrella käytiin myös erilaisia vaihtoehtoja lävitse siitä, miten tämä tuki olisi järkevää kohdentaa niin, että sillä on tehokkaita vaikutuksia tulevaisuudessa. Se, että olen tämän asian kannalla, liittyy siihen, että tämä meidän teollisuuden ja viennin kilpailukyky nyt ei kuitenkaan ole semmoisissa kantimissa, että meidän kannattaisi olla tässä huolettomia, ja siihen, että ei aina keskustella vain siitä, että kilpailukykyä parannetaan palkkoja leikkaamalla ja hintakilpailukykyä parantamalla, koska meidän pitäisi kuitenkin teollisuuden ja viennin edellytyksiä parantaa. Me olemme semmoisen 10 prosentin takamatkassa jo ihan sen takia, mitä nämä logistiikkakustannukset tässä maassa viedä tavaroita ja palveluita maailmalle ovat. Me olemme sen verran jäljessä, ja se pitää ottaa jotenkin kiinni.

Sitten kun täällä on viitattu siihen, miksi ei tätä käytetä tutkimus- ja innovaatiopolitiikkaan, niin minä en asettaisi näitä vastakkain. Mekin olemme sitä mieltä, että ei ole viisasta tai on tyhmää, että Tekesin määrärahoja leikataan, ja että se on pitkän päälle meille tärkeää, että meillä on innovaatio-, tutkimus- ja tuotekehitykseen riittävästi määrärahoja tulevaisuudessa. Se on sitä tulevaisuuden investointia. Kiinnittäisin siinä erityistä huomiota siihen, että kun on selvitetty myös näiden tukien käyttöä suomalaisten yritysten toimesta, niin vain 10 prosenttia käyttää näitä tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatiotukia tällaisen uuden innovaation kehittämiseen ja 50 prosenttia menee olemassa olevan yritystoiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Kyllä meillä on paljon täällä yrityspuolellakin miettimistä siinä, miten tavallaan tartutaan niihin uusiin mahdollisuuksiin.

Kiinnittäisin huomiota siihen, että valiokunnan mietintöön tuli aika tärkeä kannanmuodostus, johon useampi meistä oli varmaan vaikuttamassa, ja se oli siis se, että kun jatkossa yritystukijärjestelmää on tarkoitus uudistaa — näin on hallitus luvannut, ja jopa puoliväliriihen arvioihin mennessä — niin tässä uudistuksessa mietitään yritystukien, myös verotukien, kriteereitä niin, että ne tukevat innovatiivisuutta, energian säästämistä, energiatehokkuutta nykyistä paremmin. Ja sehän on se, mitä tässäkin ehdotuksessa nyt haetaan takaa, mutta tässä mietinnössä on kuitenkin tällainen näkökohta, että vastaisuudessa näiden kriteerien täytyisi olla vahvemmin esillä kuin ne tässä esityksessä nyt ovat. Se on tänne meidän mietintöön myös kirjattu, ja minä pidän sitä tärkeänä tulevaisuuden ohjeena, kun näitä tukimuotoja kehitetään.

19.38 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Jottei väärää kuvaa pääsisi syntymään, niin totean, että ehdottomasti arvostan näitä kansainvälisiä neuvotteluja ja kokouksia ja niiden tuloksia. Mutta on syytä olla myös realistinen. Esimerkiksi tämä nyt käsitellyssä oleva päästökaupan kompensatioasia on kooltaan 43 miljoonaa euroa ensi vuoden budjetissa. Kun puhutaan suomalaisesta teollisuudesta, joka on erittäin energiaintensiivistä teollisuutta, käyttää siis paljon energiaa, metsäteollisuus, metalliteollisuus ja niin edelleen, niin kun näiden päästökaupasta syntyy vääjäämättä tilanteita, jotka eivät ole oikeudenmukaisia kaikille jäsenmaille, niitä on kompensoitu, mikä on hyvä asia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

Mutta katsokaapa, hyvät edustajakollegat, esimerkiksi Saksaa, mitä Saksa tekee. Se on aikanaan sopinut EU:n yhtenä suurmaana, että he pystyvät tukemaan kivihiiltä ja ruskohiiltä vajaalla 2 miljardilla, siis vajaalla 2 000 miljoonalla eurolla vuosittain. Ei kukaan ole tässä salissa, ei vasemmistosta eikä hallituspuolueista, nostanut tätä asiaa esille. Onko se oikeudenmukaista suomalaisen teollisuuden kannalta? 2 miljardilla tuetaan kivihiilen ja ruskohiilen polttamista. Täällä me toisiamme arvostelemme siitä, mikä on oikea linja, eli mit-takaava kannattaa näissä asioissa aina muistaa.

Jos katsomme suomalaista teollisuutta tänä päivänä, se on varmasti maailman puhtainta melkein pä millä tahansa mittarilla mitattuna. Jos me sille asetamme jatkuvasti haittoja, esteitä, se johtaa yhä enemmän suurtyöttömyyteen. Kyllä meidän pitää olla ylpeitä saavutuk-sistamme eikä pidä ajaa suomalaista teollisuutta siihen tilanteeseen, että putoamme mark-kinoilta pois. Jos yhtään laivaa noista satamista ei tuonne maailmalle lähde, niin emme me täällä pärjää pesemällä toistemme paitoja ja kehumalla toisiamme, miten hyviä me olem-me ilmastopolitiikassa. Se on turhaa puhetta, ihan turhaa puhetta. Kaikki menee hukkaan, jos me sille linjalle lähdemme. Toivon tässä asiassa realismia, joka ei aina ole ehkä meidän kaikkien paras hyve, mutta pyrkikäämme sitä kohti.

19.40 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Täytyy lähetekeskustelun tapaan esittää kiitos tässä yhteydessä sosialidemokraateille kerrankin vastuullisesta oppositiopolitiikasta ni-menomaan tämän kysymyksen parissa.

Mitä tulee Suomen kilpailukykyyn vuonna 2025, niin se kilpailukyky on todella huono, ellei kilpailukyky ole kunnossa vuonna 2017. Voin kertoa nimittäin, että jos se kilpailuky-ky ei tällä välin ole kunnossa, ei ole enää mitään teollisuutta, joka kilpailisi. On käynyt se niin sanottu luova tuho, ja suomalaiset työpaikat ovat muualla.

On myös pakko todeta, että eihän se, jos teollisuutta on nyt tuettava näin, ole pois siitä, mitä tehdään tulevaisuudessa. Tästä edustaja Ihalainen puhui äsken viisaasti. Kyse on ai- van eri asioista, aivan eri panostuksista tässä ja tutkimusrahoituksessa.

Vihervasemmiston kritiikissä tulee toistuvasti esiin tämä epäloogisuus, että ei voida teh-dä jotain toimea, koska se ei ole heidän mielestään tarpeeksi hyvä. Pitäisi siis olla sammut-tamatta tulipaloa, jos sammutuksen sivustakatsojan mielestä sammutetaan väärin.

Sitten taas mitä tulee mainintaan tulevan entisen ministeri Rehnin lausunnoista tässä asiassa, no, täytyy sanoa: idea vai irtiotto? Siinä on hiuksenhieno ero. Haluan uskoa, että ministeri esitti näkemyksensä ja ajatuksensa hyvässä uskossa eikä hallituksen linjaa haas-takseen. Hallituksen, jota ainakin itse tuen, linja on selvä: suomalaisen työn asialla.

19.41 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! Haluan tässä vaiheessa keskustelua myös kiittää niitä ihan rakentavia vihervasemmiston puheenvuoroja, joita tässä on esitetty, ja toki keskustalaisena tuen keskustalaisen ministerin julkisuudessaakin esittämiä kantoja, mutta valitettavasti eivät sitten enää nämä muutokset menestyneet kuitenkaan valiokunta-käsittelyssä eikä ministeri muuttanut tätä omaa esitystään, niin että tämä on kuitenkin sit-ten se lopputulos, millä me menemme, ja tämänkin kanssa aivan hyvin voimme elää.

Mutta haluan nostaa myös esille sitä kritiikkiä, mitä kohdistettiin tutkimus-, innovaatio- ja tuotekehitysrahoituksen vähenemiseen. Se on aivan totta, ja sitä voikin kritisoida. Jatku-mohan on ollut jo varsin pitkä, nimittäin vuodesta 11 asti niitä on kyllä Tekesistä vähen-netty, ja alkaa muodostumaan jo niin pitkäksi se alamäki, että jossain vaiheessa siihen täy-tyisi muutosta saada. Toivon tietenkin, että kun talous näyttää pientä orastavaa elpymistä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

niin hallitus pystyisi vielä tämän kauden aikana tekemään panostuksia myös tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-rahastukseen.

19.43 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Markkinatalous on hyvin raaka, kasvoton, epäinhimillinen, ei kysele meidän inhimillisyyttä. Sijoitukset menevät sinne paikkaan, missä ne tuottavat. Nyt kun tämä päästökauppakompensaatio on tehty metsäteollisuuden hyväksi, meillä maaseudulla suurimmat työpaikat ovat metsäteollisuuden parissa, ja me tarvitsemme ne sinne.

Edustaja Ihalainen puhui logistiikkakustannuksista. Jos nyt verrataan cleantechiin, mistä puhutaan, kun puhutaan tulevaisuudesta — nyt meillä on työpaikkoja metsäteollisuuden parissa maaseudulla ja ympäri, se on hajautettu sinne — ja jos nyt ajatellaan, että cleantechiin alkavat pääomat sijoittumaan, niin ne menevät sinne rannikolle. Tällä hetkellä jos mennään Keski-Suomesta satamaan, rahti maksaa yhtä paljon kuin laivarahti Shanghaihin. Elikkä sehän nyt on käytännön juttu, että jos logistiikkakustannukset ovat sisämaassa yhtä paljon kuin tästä merten taakse, niin ne investoinnit tulevat keskittymään lähelle satamia rahtikustannuksien myötä. Elikkä tämä on ehdottomasti hyvä ratkaisu, sanoi siihen nyt kuka tahansa mitä. Meillä on maaseudulla töitä, siitä Ihalaisenkin on hyvillään. Ja oppositiosta täytyy kiittää SDP:tä vastuullisesta oppositiopolitiikasta. He ovat lähteneet mukaan hallituksen esitykseen.

19.44 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Hoskonen puhui Saksan fossiilienergian tuista. En nyt pysty tätä lukua, minkä hän esitti, todentamaan, että pitääkö se paikkansa vai ei, mutta haluaisin vain huomauttaa, että Suomi maksaa joka vuosi verotukina fossiilienergialle noin miljardin euron verran tukea dieselin, kevyen polttoöljyn ja turpeen verotukien myötä.

Sitten toiseksi haluaisin vielä kommentoida tämän niin sanotun päästökauppakompen-
saation perustetta ja ohjausta. Tämä voisi olla perusteltu, jos tuki olisi sidottu tiettyyn pääs-
töoikeuden hintaan, kuten vasemmistoliiton vastalauseessa esitetään, ja ainakin itse aion
pykäläkäsittelyssä tukea näitä vasemmistoliiton ehdotuksia, että toisaalta tuen maksami-
nen sidottaisiin siihen, että päästöoikeuden hinta nousee tietylle tasolle nykyiseltä alhaisel-
ta tasoltaan, ja toiseksi, että silloin, mikäli tukea myönnetään, se myönnetään sellaisiin in-
vestointeihin, jotka parantavat yritysten energiatehokkuutta. Tämähän olisi paitsi nykyis-
ten myös tulevien suomalaisten työpaikkojen tukemista.

Kuten jo tässä aikaisemmin totesin, kokonaisuutena suomalainen cleantech on jo liikevaihdoltaan ja työllistävyydeltään metsäteollisuutta suurempi. Suurin toimiala suomalaisen ympäristöteknologian sisällä sekä liikevaihdon määrällä että sitä tekevien yritysten määrällä laskettuna on juuri energiatehokkuus. Jos me loisimme tästä tuesta kannusteen energiatehokkuusinvestointeihin, niin silloin tekisimme jotain järkevää, joka edistäisi myöskin tulevien työpaikkojen syntymistä tässä maassa, mutta valitettavasti tämä hallituksen esitys ei tätä logiikkaa noudata.

19.46 **Arto Pirttilahti kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tähän Saksan hiilitukeen: sitä todellakin Saksalla on pari miljardia vuodessa, ja heillä on oikeus maksaa sitä vielä vuoteen 18 asti. Eli onko EU aina reilu? Ei ainakaan tässä tilanteessa.

Toinen, missä EU ei ole kovin reilu ollut, on se, että se on määrännyt muun muassa näille meidän lämpölaitoksille tiukemmat hiukkaspäästöt kuin kivihiilelle. Eli meillä nyt tiu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

kentui noin puolella, mutta sitten kivihiiliprosesseissa tiukentui ainoastaan 10 prosentilla. Eli ei ole reilua tämäkään, eikä ole, kun mennään moneen muuhun asiaan.

Ei tämäkään asia, mistä nyt keskustellaan, ole reilu, ja sen takia meidänkin täytyy tehdä se oma osuutemme ja suojata meidän omaa teollisuutta. Ei sekään ollut reilua, kun merille tulivat nämä omat päästöt ja rikkidirektiivit. Sitä laskeskeltiin, ja se osui myös Suomen teollisuuteen, silloinkin meidän nilkkaamme. Eli ihan paikallaan on tällä hetkellä pohtia näitä.

Kiitos edustaja Ihalaiselle tästä hyvästä, rakentavasta puheenvuorosta. Kuten tässä lainaamassasi tekstissä juuri onkin, tulemme tarkastelemaan tätä jatkossa, minkälainen kompensaaation vaikutus on myös sitten tämän cleantech-puolen ja innovaatioiden ja energiatehokkuuden suhteen. Sitä on hallituksen varmaan syytä heti tarkastella.

19.48 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Pari asiaa.

Ensinnäkin turpeellehan ei mitään tukea tietenkään makseta. Sen verokanta on pienempi, ja se on perusteltu aina sillä, että se on kotimainen polttoraaka-aine, joka tukee työllisyyttä ja on meidän huoltovarmuuden kannalta erittäin tarpeellinen materiaali. Se on myös tulevaisuuden mahdollisuus: on avautumassa uusia mahdollisuuksia käyttää turvetta muutenkin kuin polttamalla. On syytä muistaa sekin, että olisihan se aivan käsittämätöntä valtiolle, joka on täällä pohjoisessa nurkassa, että se ei saisi omia raaka-ainevarojaan käyttää oman kansakuntansa elintason nostamiseen. Jokainen voi sen testata käymällä vaikka Norjassa ja epäilemällä, että ette saa käyttää raakaöljyvarojanne ettekä kaasuvarojanne, tai mennä vaikka sitten Puolaan sanomaan, että hyi hyi, kun te poltatte kivihiiltä, sehän on hirtittävän väärin. Ei siinä ole mitään väärää, mutta kannattaa aina muistaa, että me olemme vastuussa siitä, mikä on Suomen kansan tulevaisuus ja onko meillä ihmisillä varaa tähän elintasoon, mitä me parhaillaan elämme.

Mitä tulee sitten siihen, niin kuin edustaja Pirttilahti mainitsi, että onko Euroopan unioni oikeudenmukainen, sitä sopii kysyä. Kyllähän se on kylmä tosiasia, että esimerkiksi Saksa omalla teollisuuspolitiikallaan, energiapolitiikallaan ja kaikella politiikallaan pitää siitä huolen, että se pärjää kilpailussa. Me suomalaiset esimerkiksi uusiutuvan energian kestävyyskriteereistä, jotka parhaillaan juuri nyt ratkesivat, tiedämme, että niistä päättäminen on menossa oikeaan suuntaan, mutta siinäkin asiassa ihan kaikki tässä talossa muistamme, miten sitäkin jotkut järjestöt lobbasivat tuolla EU:ssa, että se menisi suomalaisten kannalta vahingollisesti. Onko tämä järkevää politiikkaa? Ei teidän tarvitse sitä minulle selittää, mutta selittää se noille ihmisille, jotka tuolla tekevät työtään joka päivä eri puolilla Suomea. Jos puu ei ole uusiutuva luonnonvara, niin ihmettelen suuresti. Nyt on vain pidettävä huoli siitä, että ne kestävyyskriteerit kirjataan paragrafeihin niin, että Suomi hyötyy siitä, että meillä metsä kasvaa sen 105 miljoonaa mottia tällä hetkellä, maksimaalinen kasvu 103—150 miljoonaa mottia. Se pitää hyödyntää, mutta älkäämme liatko omaa pesäämme tässä asiassa.

19.50 Kaj Turunen ps: Arvoisa puhemies! Minä ymmärrän erittäin hyvin nämä ehdotukset tämän kompensaaation sitomisesta energiatehokkuuteen tai innovatiivisiin ratkaisuihin tai johonkin muuhunkin. Minä ymmärrän ne todellakin hyvin. Mutta tässä vain on kysymys siitä, että Suomi joutuu tässä tuessa pelaamaan samoilla ehdoilla kuin meidän kilpailijamaat. Meidät on pakotettu siihen, että jos meidän kilpailijamaat edistävät oman teollisuutensa kilpailukykyä maksamalla tätä kompensaaatiota, niin Suomi vastaa tällä tavalla,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

että myös me kompensoimme omaa teollisuuttamme, että meidän suomalaisen teollisuuden kilpailukyky säilyy. Ja siinä vain on olennaisen tärkeää se, että se tehdään samoilla ehdoilla kuin meidän kilpailijamaat tekevät. Tämä on se olennainen pointti, miksi tätä kompensatiota ei voida sitoa esimerkiksi energiatehokkuusinvestointiin tai muutoin, koska silloin se raha menee johonkin muualle kuin tuotteitten hintoihin, mikä edistää sitten meidän kilpailukykyä. Me olemme valitettavasti tämän tuen kanssa meidän kilpailijamaitten maksaman tuen vankina, ja siksi on tärkeää, että meillä on samat ehdot kuin meidän kilpailijamailla. Tämä vain on näin.

19.52 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Täytyy vääntää oikein rautalan-gasta malli tässä. Kaikki tietävät elokuvan Ohukainen ja Paksukainen, aikanaan oli suositu semmoinen. Verrataan vaikka Paksukaiseen, otetaan se Puola sieltä, se on Paksukainen. Suomi on Ohukainen, ja sille Ohukaiselle laitetaan vielä tiukemmat rajoitukset kuin sille Paksukaiselle. Nyt oletetaan, että heidän on laihduttava 10 kiloa kummankin. No, miten käy Paksukaiselle? Se on iloinen sen 10 kilon jälkeen, kun se on lähtenyt, mutta se Ohukainen alkaa kuolemaan nälkäkuolemaa, ja meille käy Suomessa samalla tavalla kuin sille Ohukaiselle, jos me koko ajan kurjistamme ja aiheutamme teollisuudelle lisää hankaluuksia. Meille on jo rikkidirektiivi tullut. Samoin kuin edustaja Pirttilahti puhui siitä, että hii-llelle on annettu suuremmat päästöt kuin meidän omille päästöille — anteeksi, minä en muista sitä nimeä — tällä tavalla me kuristamme vain omaa teollisuuttamme ja elinkei-noamme, ja se on hulluutta. Tulokset tulevat näkymään tulevaisuudessa, jos tätä tietä jat-ketaan. Nyt hallitus on lähtenyt sille tielle, että me saamme kilpailukyvyyn takaisin, ja sitä pitää kannattaa.

19.53 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Useampikin edustaja otti tässä esiin kysymyksen, onko EU reilu. No, onhan se helppo todeta, että ei se suinkaan ole reilu. Sille on luon-nollinen selitys, koska on selvää, että jokainen maa EU:ssa pyrkii parhaansa mukaan turvaamaan ja valvomaan omaa etuaan. Maat vetävät kotiinpäin, jokaisella on paineita oman velkaantumisensa, työllisyytensä ja teollisuutensa kanssa. Ei yritetäkään pelata sa-moin säännöin vaan mieleisemmin säännöin. Eurokriisissä tuettiin Saksan aseteollisuutta, ilmasto- ja päästöpolitiikalla tuetaan Saksan autoteollisuutta. Näin Euroopassa toimitaan. Tätä taustaa vasten ihmettelen tätä idealismia, kirkasotsaisuutta ja kunnianhimoa, että suo-malaisten pitäisi olla edelläkävijöitä ja maksaa sitä hintaa suomalaisissa työpaikoissa. Täs-sä tarvitaan nyt tervettä protektionismia. Rahastetaan vain cleantechillä, mutta jollain pitää kansan elää siinäkin välissä. Ei kannata pidättää henkeä odottaessa.

19.54 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Kun edustaja Pirttilahti mainitsi tässä yhteydessä rikkidirektiivin ja minun nimeni on siinä yhteydessä mainittu aika monta kertaa, niin ihan pikakertaus siihen liittyvistä faktoista.

Päätös siitä, että niin sanotuilla päästörajoitusalueilla Itämerellä, Pohjanmerellä, Eng-lannin kanaalissa ja Yhdysvaltojen ja Kanadan molemmilla rannikkoalueilla vähennettiin laivan polttoaineen rikkipitoisuuden yläraja 0,1 prosenttiin viime vuoden alusta, tehtiin Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä vuonna 2008, ja Suomen puolesta tätä päätöstä oli tekemässä Matti Vanhasen hallitus.

Toiseksi EU-direktiivillä pantiin tämä IMOn päätös toimeen. Ainoa olennainen ero EU:n rikkidirektiivin ja IMOn päätöksen välillä koskee muita meriä kuin näitä, joista Itä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

meri on yksi. IMO päätti, että muilla merillä siirrytään vähärikkiseen polttoaineeseen vuonna 2020 mutta sitä voidaan vielä 5 vuodella myöhentää. Rikkidirektiivi sanoo, että Euroopan niillä merialueilla, joita tämä viime vuonna voimaan astunut raja ei koske, joka tapauksessa pidetään tästä vuoden 2020 aikarajasta kiinni. Tämä kenties vaikutti siihen, että pari kuukautta sitten tänä syksynä IMO päätti, että siitä vuoden 2020 aikarajasta pidetään kiinni. Eli siis neljän vuoden päästä siirrytään kaikilla merillä vähärikkiseen polttoaineeseen.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos arvioi eduskunnan ympäristövaliokunnalle silloin antamassaan lausunnossa, että rikkidirektiivi vähentää ennenaikaisia kuolemia Euroopassa 16 500:lla, ja tänä syksynä suomalaiset uutiset ovat kertoneet, että se näkyy hengitysilman puhdistumisena jo täällä Suomessakin. Ja Helsinki on yksi niistä paikoista, joissa se eniten tuntuu.

19.56 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Turunen, en usko, että tämä rahaerä, mistä keskustellaan, tuotteiden hintoihin valuu. Kyllä tuotteiden hinnat muodostuvat maailmanmarkkinoilla kysynnän ja tarjonnan mukaan. Mutta se tietysti on faktaa, että jos tuote pystytään toisessa maassa tekemään kustannuksiltaan ja kilpailukyvyllään edullisemmin, niin se on tietysti ratkaisevaa. Mutta sinällään en usko, että paperin valmistaja laittaa tätä tuotteen hinnan halventamiseen. Kyllä uskon niin, että yritys myy tuotteitaan niin kalliilla kuin se vain voi.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.